

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

Szkoła Podstawowa im. Św. Jana Kantego w Zborowicach

W celu zapewnienia sprawnej organizacji pracy oraz zapewnienia bezpiecznego pobytu dziecka w szkole, stosuje się następujące procedury:

I PRZEBYWANIE W BUDYNKU SZKOŁY

1. Przebywanie osób postronnych w budynku szkoły podlega kontroli wszystkich pracowników szkoły.
2. W przypadku obcej osoby w szkole interesujemy się „kogo i czego szuka”.
3. Rodzice przyprowadzający dzieci do szkoły pozostawiają je przed wejściem do szkoły.
4. W czasie zajęć lekcyjnych i przerw rodzice nie wchodzi na teren szkoły (dopuszcza się tylko w wyjątkowych sytuacjach- rodzic wówczas zobowiązany jest zgłosić się do sekretariatu szkoły).

II ROZPOCZYNANIE I ZAKOŃCZENIA ZAJĘĆ SZKOLNYCH

1. Uczniowie przychodzą do szkoły nie wcześniej niż 15 minut przed rozpoczęciem zajęć lekcyjnych.
2. Uczniowie podczas pobytu w szkole są pod stałą opieką nauczycieli i innych pracowników szkoły.
3. Rodzice/prawni opiekunowie, którzy nie mogą osobiście odebrać dziecka ze szkoły, zobowiązani są do przekazania nauczycielowi informacji w formie pisemnej (w nagłych przypadkach telefonicznie lub osobiście) kto w danym dniu zabierze dziecko ze szkoły. Zgłaszają tę sytuację wychowawcy klasy oraz (jeśli dziecko korzysta ze świetlicy) także nauczycielowi świetlicy.
4. Po zakończonych zajęciach uczniowie klas I-III sprowadzani są do szatni lub na świetlicę przez nauczyciela, z którym mają ostatnie zajęcia edukacyjne.

III ORGANIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. Czas zajęć lekcyjnych trwa od początku pierwszej lekcji do końca ostatniej, zgodnie z planem zajęć uczniów.
2. Dzwonek rozpoczyna i kończy zajęcia lekcyjne.
3. Uczniowie pozostają w szkole w czasie trwania ich zajęć lekcyjnych, nie wolno im samowolnie oddalać się poza jej teren szkoły.
4. W przypadku (nagłym!), gdy uczeń klas I-III chce wyjść do toalety w czasie lekcji zwracamy uwagę na częstość wychodzenia ucznia, obserwujemy jego wyjście przez uchylone drzwi, informujemy, że przerwa jest przeznaczona do tego celu. Po zakończeniu każdej lekcji przypominać należy uczniom o tym, że na przerwie przede wszystkim załatwiamy potrzeby

fizjologiczne. Niedopuszczalne jest wychodzenie ucznia do toalety zaraz po dzwonku oznaczającym rozpoczęcie lekcji, szczególnie uczniów klas IV-VI.

5. Nauczyciel na każdej lekcji sprawdza listę obecności, zaznacza nieobecności i na bieżąco notuje spóźnienia.

6. Uczeń jest poinformowany o planowanych zmianach w planie lekcji przez wychowawcę lub innych nauczycieli.

7. Wszystkie dodatkowe imprezy szkolne wykraczające poza planowanymi godzinami dydaktycznymi wymagają pisemnej zgody rodziców/prawnych opiekunów.

8. Wycieczki szkolne zgłaszamy 3 dni wcześniej, rozbudowujemy harmonogram wycieczki, podajemy cele dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze.

9. Spacer i wyjścia poza bramę szkolną odnotowujemy w dzienniku i w teczce wyjść znajdującej się w sekretariacie.

10. Wychodzenie uczniów na podwórko w czasie przerwy zależne jest od warunków pogodowych i podane do wiadomości uczniów. Ustalona jest przerwa na wyjście i wyznaczony dyżur nauczyciela.

11. Zabronione jest w czasie przerw opuszczanie budynku szkoły i przechodzenie na teren pozaszkolny. Niedopuszczalne są praktyki wychodzenie na zakupy do sklepu.

12. Uczniowie, którzy samowolnie opuszczają budynek podlegają karom zgodnie ze statutem szkoły. 13. Uczniowie klas I-III mogą korzystać ze świetlicy szkolnej po uprzednim zgłoszeniu dziecka przez rodziców i wypełnieniu odpowiednich formularzy.

14. Uczniowie klas IV-VI nie korzystają ze świetlicy, a zakończeniu zajęć udają się do domów. Odpowiedzialność za bezpieczne dotarcie takiego ucznia do domu spoczywa na rodzicach.

Niedopuszczalne jest korzystanie np. z boiska sportowego, sali gimnastycznej bez nadzoru nauczyciela.

15. Pracę świetlicy szkolnej szczegółowo określa regulamin świetlicy.

16. Rodzic mający sprawę do swojego dziecka lub nauczyciela nie wchodzi do klasy, lecz zgłasza się do sekretariatu szkoły.

IV SPRAWOWANIE OPEKI NAD DZIECKIEM W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel) szkoła może zapewnić opiekę uczniom zgodnie z harmonogramem dyżurów nauczycieli pod warunkiem, że rodzice zgłoszą swoją potrzebę (braku możliwości zapewnienia opieki), przynajmniej na 5 dni wcześniej.
2. W tym dniu prowadzone są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze w godzinach 8.00-12.00.
3. Obecność ucznia odnotowana jest w dzienniku zajęć pozalekcyjnych nauczyciela pełniącego dyżur.

V ODBIERANIE DZIECKA ZE SZKOŁY PO LEKCJACH I ZAJĘCIACH POZALEKCYJNYCH I PROWADZENIA DOKUMENTACJI Z TYM ZWIĄZANEJ

1. Wychowawcy klas uczniów I-III w dniu rozpoczęcia roku szkolnego informują rodziców o obowiązku sprawowania opieki nad dzieckiem w drodze do szkoły i ze szkoły, a także o konieczności złożenia oświadczeń informujących, kto będzie odbierał dziecko z placówki zgodnie ze Statutem Szkoły.

2. Wychowawca zbiera od rodziców oświadczenia w pierwszym terminie nauki i informuje innych nauczycieli uczących w danej klasie o osobach uprawnionych do odbierania dziecka.

3. Po upływie miesiąca września rodzice uczniów, którzy ukończyli 7 lat mogą podjąć decyzję o samodzielnym powrocie dziecka do domu, biorąc tym samym całkowitą odpowiedzialność za jego bezpieczeństwo w drodze do domu. Postępowanie to jest zgodne z przepisami o Ruchu Drogowym, które mówią, że dziecko po ukończeniu 7 lat może samo poruszać się po drodze. Rodzice na piśmie wyrażają zgodę na samodzielne powroty dziecka do domu.

4. Wychowawca gromadzi oświadczenia i przechowuje je w teczce wychowawcy do końca roku szkolnego.
5. Wychowawca zamieszcza nazwiska dzieci w dzienniku lekcyjnym i informuje nauczycieli prowadzących ostatnią lekcję.
6. W przypadku organizowania imprez szkolnych - pozalekcyjnych, rodzice/prawni opiekunowie zobowiązani są do zapewnienia opieki nad dziećmi w drodze do szkoły i ze szkoły do domu.

VI ORGANIZACJA PRZERW MIĘDZYLEKCYJNYCH I DYŻURÓW NAUCZYCIELI

Obowiązki nauczyciela

1. Nauczyciel niezwłocznie po dzwonku na przerwę rozpoczyna dyżur w wyznaczonym miejscu zgodnie z przyjętym harmonogramem i opuszcza je wraz z dzwonkiem na lekcję.
2. Nadzorem nauczyciela objęte są: parter, korytarz na parterze i przewiązce, I piętro, korytarz na I piętrze, schody, sanitariaty, stołówka, okresowo podwórko szkolne.
3. W trakcie pełnienia dyżuru zajmuje miejsca umożliwiające mu ogarnięcie wzrokiem całego terenu dyżurowania.
4. W miarę możliwości stara się eliminować sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu uczniów, wydaje polecenia oraz egzekwuje ich wykonanie przez uczniów.
5. Obowiązkowo i natychmiast zgłasza dyrektorowi szkoły lub innym pracownikom zauważone zagrożenie, którego nie jest w stanie sam usunąć lub zabezpieczyć.
6. Zawiadamia dyrektora szkoły o mających miejsce podczas dyżuru zniszczeniach mienia szkolnego lub innych zdarzeniach zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu uczniów oraz pracowników szkoły.
7. W miarę możliwości ustala winnego dokonania zniszczenia mienia szkolnego (okno, drzwi, gazetki, obrazy, itp.) i powiadamia o tym fakcie wychowawcę i dyrektora szkoły.
8. Jeśli zdarzył się wypadek na terenie szkoły podczas pełnienia dyżuru, w wyniku którego uczeń utracił przytomność lub ma silne dolegliwości bólowe nauczyciel postępuje zgodnie z procedurą określoną w punkcie XIII.
9. Zgłasza wychowawcy niewłaściwe zachowanie podopiecznych w czasie przerwy.
10. Nauczyciel pełni dyżur w sposób czynny nie zajmując się sprawami postronnymi i nie pozwala, aby inne czynności przeszkadzały mu w jego rzetelnym pełnieniu. Jest obserwatorem i kontroluje to co się dzieje wokół.
12. Nauczyciel nie może zejść z dyżuru bez ustalenia zastępstwa.
13. Nauczyciel przyjmujący zastępstwo za nieobecnego pracownika pełni również dyżur w jego zastępstwie w wyznaczonym miejscu.
14. Dyżury rozpoczynają się o godzinie 7.45 i trwają do zakończenia zajęć lekcyjnych.
15. Samowolne zejście lub niewywiązanie się z obowiązku pełnienia dyżuru jest poważnym zaniedbaniem i naruszeniem dyscypliny pracy.

Obowiązki ucznia

1. Uczniowie mają spędzać przerwy w sposób bezpieczny tak, by nie stwarzać zagrożenia dla innych osób, np.: nie wolno biegać, hałasować itp.
2. Po korytarzu i schodach przemieszczają się zgodnie z ruchem prawostronnym.
3. Zabronione jest siadanie na parapetach i innych sprzętach oraz wychodzenie na okna.
4. Mogą przebywać w salach tylko pod opieką nauczycieli. Przerwy spędzają na korytarzu i holu szkolnym.
5. Dbają o czystość i porządek w najbliższym otoczeniu, szanują mienie szkoły (nie niszczą sprzętów, ścian itp.), dbają o cudzą własność (nie niszczą plecaków, nie zrzucają ubrań z wieszaków w szatniach itp.).
6. W przypadku stwierdzenia naruszenia mienia szkoły informuje się dyrektora szkoły.

VIII KORZYSTANIE Z TELEFONÓW KOMÓRKOWYCH I INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

1. Uczniowie zobowiązani są przestrzegać zakazu korzystania z w/w urządzeń na terenie szkoły.
2. Telefon komórkowy może posiadać tylko uczeń, który na uzasadniony wniosek rodziców uzyskał zgodę dyrektora szkoły lub za wiedzą i zgodą nauczyciela danego przedmiotu (jako pomoc dydaktyczna).
3. Nieprzestrzeganie w/w ustaleń skutkuje podjęciem przez wychowawcę czynności zgodnie ze statutem szkoły.

IX KONTAKTY Z RODZICAMI

1. Indywidualne sprawy dotyczące konkretnego ucznia i problemów dydaktyczno-wychowawczych z nim związanych rodzice uzgadniają (w zależności od rodzaju sprawy) z nauczycielem przedmiotu, z wychowawcą klasy.
2. Zebrania wychowawców klas z rodzicami odbywają się co najmniej cztery razy w roku.
3. Rodzice bezpośrednio kontaktują się z nauczycielem w czasie planowanych indywidualnych rozmów oraz w umówionych terminach.
4. Informacje o postępach i brakach w wiadomościach i umiejętnościach ucznia podajemy tylko przy indywidualnych rozmowach z rodzicami.
5. W sytuacji, gdy rodzic odmawia współpracy z nauczycielem wychowawcą powiadamia się dyrektora szkoły.
6. Obowiązkiem rodzica jest dbanie o to, aby uczeń przychodził do szkoły punktualnie.

X USPRAWIEDLIWIANIE NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW

1. Usprawiedliwienie nieobecności uczniów na zajęciach edukacyjnych dokonują rodzice/prawni opiekunowie w formie pisemnej składanej wychowawcy.
2. Ponadto usprawiedliwienie może nastąpić na podstawie:
  - zaświadczenia lekarskiego jeżeli nieobecność przekracza 3 dni;
  - zwolnienia przez nauczyciela-opiekuna (jeśli dziecko reprezentuje szkołę np. w zawodach sportowych lub w konkursach pozaszkolnych).
3. Usprawiedliwienia nieobecności dziecka dokonuje się w terminie 7 dni. W przeciwnym wypadku godziny nieobecne są nieusprawiedliwione.
4. Rodzic ma obowiązek mówić prawdę o przyczynie nieobecności ucznia.

XI ZWOLNIENIA UCZNIÓW Z ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. Zwolnienie uczniów następuje na podstawie informacji telefonicznej, pisemnej lub osobistej rodzica w sekretariacie szkoły.
2. Uczniów może zwolnić wychowawca, nauczyciel uczący w klasie, dyrektor szkoły (wyłącznie w porozumieniu z rodzicami ucznia).

3. Zwolnienie ucznia przez rodzica odnotowujemy w dzienniku.
4. Sami uczniowie nie mogą się zwalniać.

XII POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM, KTÓRY MA DOLEGLIWOŚCI ZDROWOTNE NA LEKCJI

1. W przypadku stwierdzenia, że uczniowi coś dolega podczas lekcji nauczyciel podejmuje następujące działania:
  - obserwuje dziecko,
  - rozpoznaje sytuację,
  - udziela pomocy w razie potrzeby,
  - wykonuje telefon do rodzica.
2. Jeśli zdarzył się wypadek w klasie, w wyniku którego uczeń utracił przytomność lub ma silne dolegliwości bólowe nauczyciel po uprzednim udzieleniu pierwszej pomocy przedmedycznej, dzwoni do sekretariatu szkoły, wzywa służby ratownicze (pogotowie ratunkowe) i niezwłocznie powiadamia o tym fakcie rodziców/prawnych opiekunów dziecka. Powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
3. Uczeń chory nie może pozostać bez opieki.
4. W sytuacji, gdy dziecko źle się czuje kieruje się go do dyrekcji szkoły.
5. Nauczyciel informuje wychowawcę o podjętych krokach.

XIII ZAGROŻENIE ŻYCIA BĄDŹ ZDROWIA UCZNIA

1. Gdy sytuacja ma miejsce w sali lekcyjnej nauczyciel podejmuje następujące kroki:
  - nauczyciel zostaje w klasie ale korzysta z telefonu komórkowego i zgłasza problem do sekretariatu prosząc o pomoc,
  - dyrektor lub inny pracownik szkoły udaje się na miejsce zdarzenia i ocenia sytuację,
  - zawiadamia rodziców dziecka,
  - wzywa w razie potrzeby pogotowie ratunkowe,
  - wychowawca sporządza notatkę z podpisami świadków zdarzenia.
2. Gdy sytuacja ma miejsce podczas przerwy:
  - nauczyciel dyżurujący pozostaje na miejscu zdarzenia,
  - wysyła innego nauczyciela lub ucznia w celu powiadomienia dyrektora szkoły o zajściu,
  - dyrektor na miejscu zdarzenia ocenia sytuację.
  - wychowawca zawiadamia rodzica,
  - wzywa pogotowie,
  - nauczyciel-świadek zdarzenia - sporządza notatkę i powiadamia wychowawcę ucznia, który był sprawcą oraz zdaje relację z wydarzeń.
3. W dalszym toku działań podejmowane są przez wychowawcę i dyrektora następujące kroki:
  - wezwanie rodziców poszkodowanych uczniów,
  - prowadzenie indywidualnych rozmów,
  - w przypadku zaistnienia osób poszkodowanych podejmuje się współpracę z policją.

XIV POSTĘPOWANIE Z UCZNIEM, KTÓRY ŹLE SIĘ ZACHOWUJE NA LEKCJI

Nauczyciel podejmuje następujące działania:

1. Wzywa ucznia do podporządkowania się zasadom obowiązującym w szkole- statutowi szkolnemu- upomina ucznia na forum klasy.
2. Niezwłocznie zgłasza sprawę do wychowawcy klasy.

3. Po rozpatrzeniu sprawy wychowawca zasięga opinii pedagoga i w razie potrzeby wzywa rodziców w celu poinformowania o zachowaniu dziecka.
4. Wychowawca może zastosować kary przewidziane w statucie szkoły.
5. Jeżeli jest to zachowanie incydentalne, szkoła pozostaje w bezpośrednim kontakcie z rodzicami w celu informowania ich o zachowaniu dziecka. Jeżeli są to sytuacje nawracające, ustala się system pracy z uczniem i oddziaływań indywidualnych (pedagog, wychowawca, rodzice) w celu eliminacji zachowań niepożądanych. Niewłaściwe zachowania danego ucznia wpisuje się do zeszytu obserwacji.
6. Niezwłocznie zgłasza sprawę do dyrektora szkoły.
7. Jeżeli pomimo podjętych działań uczeń źle się zachowuje na terenie szkoły powołuje się zespół (w składzie nauczyciel- wychowawca) mający na celu opracowanie toku dalszego postępowania.
8. Jeżeli uczeń notorycznie łamie zasady pracy na lekcji, pokrzywdzonego nauczyciela otacza się wsparciem.

XV POSTĘPOWANIE W SYTUACJI, GDY UCZEŃ ZE SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI PRZESZKADZA W PROWADZENIU ZAJĘĆ I REAGUJE AGRESYWNIE WOBEC NAUCZYCIELA I UCZNIÓW

Zespół nauczycieli uczących danego ucznia współpracuje ze sobą oraz pedagogiem z PPPP filia w Tuchowie w celu skutecznego reagowania i eliminowania sytuacji problemowych.

- zostaje zawarty kontrakt między uczniem- nauczycielem- rodzicami,
- stosuje się zeszyt kontaktów w celu bieżącego informowania rodziców o zachowaniu ucznia,
- w przypadku powtarzających się niewłaściwych zachowań ucznia nauczyciel na bieżąco odnotowuje je w zeszycie obserwacji.

1. Uczeń zachowuje się agresywnie

Nauczyciel:

- przypomina o kontrakcie,
- zdecydowane mówi „STOP”
- informuje, że jeżeli po trzykrotnym przypomnieniu dalej będą występowały zachowania agresywne natychmiast poinformowani zostaną o tym rodzice (telefon do rodziców), wpisuje notatkę do zeszytu obserwacji,
- stwarza sytuację, która doprowadzi do zadośćuczynienia osobie poszkodowanej, dojdzie do przeprosin, podania sobie ręki.
- pochwała ustna nauczyciela w obecności klasy w przypadku, gdy uczeń wykaże chęć poprawy
- wpis nauczyciela do zeszytu kontaktów, że wystąpiło u ucznia zachowanie pożądane.

2. Uczeń nie chce pracować, nie rozwiązuje zadań

Nauczyciel:

- gdy widzi, że uczeń się rozprasza, przypomina o tym co ma robić, zachęca go do aktywnego uczestnictwa w zajęciach
- jeżeli uczeń w dalszym ciągu nie chce pracować proponuje inne lub dodatkowe zadanie, które zainteresuje ucznia (rysowanie, przeglądanie gazetek, czasopism, słuchanie muzyki, interpretacja plastyczna utworów muzycznych, gry edukacyjne)
- jeżeli uczeń po upomnieniu wraca do pracy- wpis do zeszytu kontaktu, że wystąpiło zachowanie pożądane.
- pochwała słowna w obecności klasy,

- w przypadku wielokrotnego zwrócenia uwagi przez nauczyciela i braku poprawy zachowania, uczeń otrzymuje uwagę wpisaną do zeszytu kontaktów do wiadomości rodziców.

3. Uczeń przeszkadza w prowadzeniu zajęć

Nauczyciel:

- jeżeli uczeń nie chce pracować, przeszkadza, chodzi po klasie, krzyczy, buntuje się obraża itp., należy podjąć próbę angażowania ucznia do prac na rzecz klasy: starcie tablicy, podlanie kwiatów, pomoc nauczycielowi w rozdaniu dzieciom kart pracy, prośba nauczyciela o podanie czegoś, itp.
- po trzykrotnym upomnieniu wpis do zeszytu obserwacji/kontaktów
- jeżeli uczeń po pierwszym upomnieniu uspokaja się, wykonuje polecenia nauczyciela wpis do zeszytu kontaktu, że wystąpiło zachowanie pożądane, o którym również zostaną poinformowani rodzice.

4. Uczeń opuszcza klasę

Nauczyciel:

- jeżeli uczeń wychodzi za drzwi, nauczyciel kontroluje jednocześnie to co dzieje się w klasie przy otwartych drzwiach oraz zachowanie dziecka na korytarzu,
- daje dziecku czas na wyciszenie się i uspokojenie, następnie prosi ucznia o powrót do klasy,
- jeżeli uczeń oddala się w kierunku klatki schodowej (istnieje podejrzenie, że zejdzie do szatni, będzie chciał opuścić szkołę) nauczyciel dzwoni z tą informacją do sekretariatu szkoły,
- gdy uczeń wraca do klasy nauczyciel przypomina o konsekwencjach takiego zachowania,
- po trzykrotnym upomnieniu wpis do zeszytu kontaktów/zeszytu obserwacji.
- jeżeli uczeń po pierwszym upomnieniu wraca do klasy- wpis do zeszytu kontaktu, że wystąpiło zachowanie pożądane,
- jeżeli uczeń nie wrócił do klasy, współpracę podejmują dyspozycyjni pracownicy szkoły.

5. Agresywne zachowuje się na przerwach, biega, stwarza sytuację zagrożenia

Nauczyciel:

- zdecydowane mówi „STOP”
- informuje, że jeżeli po trzykrotnym przypomnieniu dalej będą występowały zachowania agresywne natychmiast poinformowani zostaną o tym rodzice (telefon do rodziców, wpis do zeszytu kontaktów)
- organizuje możliwość spędzenia bezpiecznie przerwy pod opieką nauczyciela w wyznaczonym miejscu (jedna z sal lekcyjnych, biblioteka szkolna, świetlica szkolna)
- proponuje inne zajęcia (gry, przeglądanie książek lub czasopism, rysowanie, korzystanie z komputera itp.),
- prowadzi na przerwie indywidualny dyżur - przypomina zasady bezpiecznego zachowania na przerwach obowiązujących w szkole,
- informuje jak spędzić wolny czas np. spożycie posiłku, korzystanie z toalety, spacerowanie, rozmowy, przeglądanie książek lub czasopism, itp.
- jeżeli po trzykrotnym upomnieniu, nie wystąpią zachowania pożądane - wpis do zeszytu kontaktu do wiadomości rodziców, zeszytu obserwacji, rozmowa z rodzicami.

XVI POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ POSIADA SUBSTANCJE ZAGRAŻAJĄCE ZDROWIU I ŻYCIU LUB, GDY JEGO ZACHOWANIE WSKAZUJE NA ICH UŻYCIE

1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń używa alkoholu, narkotyków, środków psychotropowych lub innych substancji w celu wprowadzenia się w stan odurzenia lub posiada je na terenie szkoły nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

- przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy,
- wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły,
- wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację,
- przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności,
- uczeń zostaje zobowiązany do zaniechania negatywnego postępowania natomiast rodzice do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
- wychowawca może zaproponować rodzicom w ramach interwencji profilaktycznej skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udziału dziecka w programie terapeutycznym;

2. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły wówczas Dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.

3. Gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków powinien podjąć następujące działania:

- niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, rodziców, wychowawcę.
- nauczyciel/wychowawca klasy odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów na bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, lecz korzysta z pomocy innych pracowników szkoły.
- wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.

4. Gdy rodzice odmówią współpracy ze szkołą wychowawca w porozumieniu dyrektorem podejmuje decyzję o przekazaniu ucznia policji lub wzywa pogotowie ratunkowe.

5. W przypadku, gdy nauczyciel lub pracownik szkoły znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk powinien zabezpieczyć daną substancję do przyjazdu policji, oraz powiadomić dyrektora szkoły.

6. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk podejmuje następujące działania:

- informuje wychowawcę, który podejmuje kolejne kroki:
- w obecności innej osoby (dyrektora) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tą substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji;
- powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców wzywa ich do natychmiastowego stawienia się
- gdy uczeń odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor wzywa policję.

7. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych i innych niebezpiecznych substancji należy powiadomić dyrektora szkoły, zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły oraz uniemożliwić dostęp innym uczniom do tych przedmiotów.

XVII POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY NAUCZycIEL (INNY PRACOWNIK SZKOŁY) ZAUWAŻY, ŻE UCZEŃ PALI PAPIEROSY

1. Osoba ta informuje wychowawcę klasy.
2. Wychowawca w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia i przekazuje im informację o fakcie palenia papierosów przez dziecko. Rozmowa odbywa się w obecności dyrektora szkoły. Rodzic zobowiązuje się do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
3. Wychowawca przeprowadza rozmowę profilaktyczno-ostrzegawczą z uczniem.
4. Uczeń zobowiązuje się do nie palenia papierosów, dbania o zdrowie, przestrzegania Statutu Szkoły.
5. W przypadku ponownego zajścia decyzją dyrektora uczeń może być zawieszony w prawach ucznia zgodnie ze statutem szkoły.

XVIII POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZAGINIĘCIA PIENIĘDZY LUB INNYCH WARTOŚCIOWYCH RZECZY

1. Nauczyciel uczący w danej chwili przeprowadza rozmowę mającą na celu ustalenia okoliczności zdarzenia.
2. Namawia do polubownego wyjaśnienia sprawy, czyli do zwrotu zawłaszczonych pieniędzy lub innych rzeczy. Nauczyciel nie może samodzielnie przeszukać plecaka lub kieszeni - uczeń czyni to osobiście.
3. Jeżeli uczeń odmawia współpracy powiadamia się wychowawcę.
4. Wychowawca powiadamia o zajściu dyrektora szkoły, rodziców ucznia, wzywa ich do natychmiastowego wyjaśnienia sprawy.
5. W przypadku, gdy uczeń nadal odmawia pokazania zawartości plecaka i kieszeni, zwrotu zawłaszczonych rzeczy dyrektor szkoły wzywa policję, która dokonuje przeszukania.
6. Jeżeli działania wychowawcze nie przynoszą rezultatu i staje się to notoryczne, podejmuje się dalsze kroki we współpracy z policją.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA

I PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły i wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

II PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZewa, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczek ucznia - jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawienia.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczek, szkoła wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
  - wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
  - udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
  - wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki
- Każde z wymienionych zachowań jest czynem karalnym w rozumieniu przepisów ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat, a nie ukończył 17 lat. Z przestępstwem mamy do czynienia jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.
- Jeżeli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję.

III PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZewa, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
5. Szkoła zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych - na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to szkoła ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

IV PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIA, KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO

1. Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza, w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń.
2. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
3. Powiadomienie rodziców ucznia.
4. Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.
5. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję - tel. 997 lub 112.

V PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA

1. Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
2. Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
4. Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
5. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
6. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

VI PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEŃ UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW W CELU WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA, UPRAWIA NIERZĄD, BĄDŹ PRZEJAWIA INNE ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich). Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który, nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji.
5. Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

6. Jeżeli zachowania świadczące o demoralizacji przejawia uczeń który ukończył 18 lat, a nie jest to udział w działalności grup przestępczych czy popełnienie przestępstwa, to postępowanie nauczyciela powinno być określone przez wewnętrzny regulamin szkoły.

7. W przypadku uzyskania informacji o popełnieniu przez ucznia, który ukończył 17 lat, przestępstwa ściganego z urzędu lub jego udziału w działalności grup przestępczych, zgodnie z art. 304 § 2 kodeksu postępowania karnego, szkoła jako instytucja jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję.

VII PROCEDURA DZIAŁANIA WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, nauczyciel pełniący rolę wychowawcy powinien podjąć dalsze działania.

1. Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
- ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
- jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

2. Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady;
- warto wspólnie z rodzicami opracować projekt kontraktu dla dziecka, określającego zobowiązania ucznia, rodziców i przedstawiciela szkoły oraz konsekwencje nieprzestrzegania przyjętych

i terminy realizacji zadań zawartych w umowie.

3. Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;
- jeśli szkoła posiada odpowiednie warunki, pomoc psychologiczna może być udzielona sprawcy na terenie szkoły;
- w uzasadnionym przypadku można w toku interwencji zaproponować uczniowi (za zgodą rodziców) skierowanie do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.

VIII PROCEDURA DZIAŁANIA WOBEC OFIARY CYBERPRZEMOCY

1. Wsparcie psychiczne

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

2. Porada

Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.

Podczas rozmowy z uczniem – ofiarą cyberprzemocy:

- Zapewnij go, że dobrze zrobił, mówiąc Ci o tym, co się stało.
  - Powiedz, że widzisz i rozumiesz, że jest mu trudno ujawnić to, co go spotkało.
  - Powiedz mu, że nikt nie ma prawa tak się zachowywać wobec niego.
  - Zapewnij go, że szkoła nie toleruje żadnej formy przemocy i że postarasz się mu pomóc, uruchamiając odpowiednie procedury interwencyjne.
  - Bądź uważny na pozawerbalne przejawy uczuć dziecka – zażenowanie, skrępowanie, wstyd, lęk, przerażenie, smutek, poczucie winy.
- Poradź uczniowi, aby:
- Nie utrzymywał kontaktu ze sprawcą, nie odpowiadał na maile, telefony itp.
  - Nie kasował dowodów: e-maili, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć, filmów i przedstawił je Tobie lub innej osobie dorosłej.
  - Zastanowił się nad zmianą swoich danych kontaktowych w komunikatorach, zmianą adresu e-mail, numeru telefonu komórkowego itp.

Podstawy prawne: akty prawne dotyczące bezpieczeństwa uczniów w przedszkolu, szkole i placówce oświatowej:

1. Ustawa z 7 IX 1991 o systemie oświaty – Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm.
2. Rozporządzenie MENiS w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach z dnia 31 XII 2002 r. – Dz. U. z 2003 Nr 6, poz. 69 z późn. zm. Ostatnia zmiana - Rozp. MEN z dnia 22 VII 2011 r. zmien. rozp. w spr. bezp. i hig. w publ. i niepubl. szkołach i plac. – Dz. U. Nr 161, poz. 968
3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dn. 26 VIII 2009 r. w sprawie przygotowania nauczycieli do prowadzenia zajęć edukacyjnych w zakresie udzielania pierwszej pomocy – Dz. U. z 2009 r. Nr 139 poz. 1132
4. Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dn. 26 X 1982 r. – Dz. U. z 2002 r. Nr 11, poz. 109; z późn. zm.
5. Ustaw o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dn. 09 XI 1995 r. – Dz. U. z 1996 r. Nr 10, poz. 55 z późn. zm. Ostatnia nowelizacja 08 IV 2010 r. – o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed nast. używania tytoniu i wyrobów tytoniowych oraz ust. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej – Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 529
6. Ustawa z dn. 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – Dz. U. 2007 r. nr 70, poz. 473 z późn. zmianami – ostatnia – U. z dn. 16 VII 2009r. o zmianie ustawy o wych. w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi Dz. U. z 2009 r., nr 144, poz. 1175
7. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dn. 29 VII 2005 r. – Dz. U. z 2005 r. Nr 179, poz. 1485; z późn. zm. – ostatnia – U. z dn. 08 X 2010 r. o zmianie ust. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o Państw. Insp. Sanit. – Dz. U. 2010 r. Nr 213, poz. 1396 – data wejścia w życie i obowiązywania – 27 XI 2010 r.

8. Rozporządzenie MENiS z dn. 31 I 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegania wśród dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem – Dz. U. z 2003 r. Nr 26, poz. 226
9. Kodeks Karny – Dz. U. z dn. 02 VIII 1997 r., Nr 88, poz. 553 z późn. zm.
10. U. z dn. 29 VII 2005 r. o przeciwdz. przemocy w rodz. – Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm. – ostatnia – U. z dn. 10 VI 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdz. przemocy w rodzinie oraz niekt. innych ustaw – Dz. U. 2010 nr. Nr 125, poz. 842 – data wejścia w życie o obowiązywania – 01 VIII 2010 r.
11. U. z dn. 26 IV 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym – Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590 z późn. zm. – ostatnia – U. z dn. 17 VII 2009 r. o zm. Ust. o zarz. Kryzysowym – Dz. U. 2009 r. Nr 131, poz. 1076